

РЕШЕНИЕ

№ 186

гр. Варна , 29.01.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ВАРНА, II СЪСТАВ в публично заседание на двадесети януари, през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Ирена Н. Петкова

Членове: Наталия П. Неделчева
мл.с. Лазар К. Василев

като разглежда докладваното от мл.с. Лазар К. Василев Въззивно гражданско дело № 20203100503050 по описа за 2020 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 258 и сл. от ГПК.

Образувано е по въззивна жалба с вх. № 261933/21.08.2020 г., депозирана от **ГЛАВНА ДИРЕКЦИЯ „ГРАНИЧНА ПОЛИЦИЯ“ - МВР**, с адрес: гр. София, бул. „Княгиня Мария Луиза“ № 46, чрез юрисконсулт К. И. с адрес за призоваване гр. Бургас, ул. „Цар Асен“ № 4, срещу **Решение № 3494 от 27.07.2020г., поправено с Решение № 260150/26.08.2020г., постановено по гр. д. № 14693 по описа на РС-Варна за 2019 г., ГО, 48 съдебен състав**, с което на основание чл. 178, ал. 1, т. 3 вр. чл. 187, ал. 5, т. 2 ЗМВР, въззивникът е осъден да заплати на **Г. Ж. К. с ЕГН ******* и адрес в ***, сумата от **общо 1 533,27 лв. (хиляда петстотин тридесет и три лева и двадесет и седем стотинки)**, представляваща дължимо допълнително възнаграждение за положен извънреден труд за периода от 01.08.2016г. до 30.06.2019г. получен в резултат на преизчисляване на положен нощен труд с коефициент 1.143, ведно със законната лихва върху главницата от датата на предявяване на иска – 13.09.2019г. до окончателно изплащане на задължението.

Във въззивната жалба се навеждат подробни доводи за това, че атакуваният съдебен акт е постановен в нарушение на материалния закон. Въззивникът оспорва изводите на първоинстанционния съд досежно субсидиарното приложение на общия трудов закон – КТ и приетите въз основа на него подзаконови нормативни актове. Сочи, че неоснователно съдът е оставил без уважение възражението му за изтекла погасителна давност за процесното вземане за периода от 01.08.2016г. до 13.06.2016г., като заявява, че вземането за трудово възнаграждение е периодично такова, поради което същото се погасява с кратката погасителна давност по чл. 111, буква “а” от ЗЗД. Твърди, че ЗМВР е специален закон, който урежда статута на държавните служители в министерството, като по никакъв начин не ги дискриминира по отношение на останалите работници и служители, а напротив, дава им допълнителни права и обезщетения. Сочи, че служителите, които полагат труд по ЗМВР са три основни групи, като за всяка от тях съществува различна приложима нормативна

уредба, която не следва да се смесва. Претендира, че въззиваемият е служител, чието трудово правоотношение е уредено от чл. 142, ал. 1, т. 1 от ЗМВР, като от това следва, че той полага едновременно дневен и нощен труд, който не може да надминава 8 часа в рамките на едно денонощие, без значение дали отработените часове са били през деня или нощта. Твърди, че въпреки това, първоинстанционният съд неправилно е възприел представите на ищеца за съществуване на вземане към работодателя му за възнаграждение за извънреден нощен труд, като допуснал смесването на нормите, уреждащи нощния и извънредния труд и по този начин е създал несъществуваща конструкция на „извънреден нощен труд“, което за служителите, назначени по чл. 142, ал. 1, т. 1 от ЗМВР е немислимо. Твърди, че за този вид трудови правоотношения следва да се изчислява единствено броя работни часове за едно денонощие, предвид което трудът следва да е или в установените норми за продължителност, или част от него е извън тях. Заявява, че предвиденото по КТ и НСОПЗ превръщане на нощните отработени часове в дневни с коефициент от 1.143, умишлено не е предвидено в чл. 187 от ЗМВР, тъй като за служителите, назначение по ЗМВР е уредено допълнително възнаграждение от 0.25 лв. за всеки изработен час нощен труд. Поддържа, че не е налице празнота в специалното трудово законодателство, което да обуслови субсидиарното приложение на общите трудовоправни норми.

ГЛАВНА ДИРЕКЦИЯ „ГРАНИЧНА ПОЛИЦИЯ“ - МВР моли за отмяна на атакувания съдебен акт изцяло, както и да бъдат присъдени в нейна полза сторените съдебно-деловодни разноски за юрисконсултско възнаграждение за две инстанции. Релевира възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение на ответната страна, в случай че жалбата бъде оставена без уважение.

В срока по чл. 263 от ГПК не е постъпил отговор на въззивната жалба.

В проведеното открито съдебно заседание въззивникът, редовно призован, чрез депозирана по делото молба от юрк. К. И., поддържа въззивната жалба. Моли за присъждане на разноските по делото, като прави възражение за прекомерност на претендираните от насрещната страна такива.

Воззиваемият, редовно призован за същото съдебно заседание, не се явява и не се представлява.

За да се произнесе по спора, съставът на Окръжен съд-Варна съобрази следното:

Производството по гр. д. № 14693 по описа за 2019 г. на РС-Варна, ГО, е образувано по предявени от Г. Ж. К. с ЕГН *****, с адрес в *** срещу Главна дирекция „Гранична полиция“ при Министерство на вътрешните работи искове с правно основание с правно основание чл. 178, ал. 1, т. 3 вр. чл. 187, ал. 5, т. 2 ЗМВР за осъждане ответника, след допуснато от съда изменение на иска да заплати на ищеца сумата от 1 533,27 лева, представляваща дължимо допълнително възнаграждение за положен извънреден труд за периода от 01.08.2016г. до 30.06.2019г., получен в резултат на преизчисляване на положен нощен труд с коефициент 1.143, ведно със законната лихва върху главницата от датата на депозиране на исковата молба – 13.09.2019г. до окончателното изплащане на задължението.

В исковата молба ищецът твърди, че през периода от 01.08.2016г. до 30.06.2019г. е полагал труд на длъжността „младши инспектор“ в ГПУ Варна, към регионална „Гранична полиция“ Бургас, при Главна дирекция „Гранична полиция“ - МВР. В процесния период ищецът е работел на 12-часови смени при сумирано изчисляване на работното време, като е положил общо нощен труд, който, преизчислен с коефициент 1,143, възлиза на 1792,22 часа. Преизчисляването на нощния към дневен труд води до извънреден труд от 224,22 часа, който ищецът счита, че следва да му бъде допълнително заплатен от ответника, поради

което претендира заплащането на сума в размер на 1 462,03 лв. Аргументира дължимостта на претендираната сума с наличието на празнота в специалната уредба, регламентираната в ЗМВР и подзаконовите актове по неговото прилагане, която намира, че следва да бъде преодоляна чрез приложението на общите правила на КТ и Наредбата за структурата и организацията на работната заплата. Моли за осъждане на ответника да заплати на ищеца допълнително възнаграждение за положения извънреден труд, ведно със законната лихва от датата на исковата молба до окончателното плащане.

В срока по чл. 131 ГПК ответникът е депозирал отговор на исковата молба, в който излага становище за неоснователност на предявения иск. Не оспорва, че в процесния период ищецът е бил държавен служител по служебно правоотношение в МВР. Прави възражение за погасяване претенцията по давност за периода от 01.08.2016г. до 13.09.2016г. Оспорва предявените искове като твърди, че е заплатил всички отработени от ищеца часове нощен труд. Сочи, че КТ, както и Наредбата за структурата и организацията на работната заплата, са норми, приложими само за работници и служители по трудово правоотношение. Приложимите за ищеца, като държавен служител в МВР, норми са тези по ЗМВР. В чл. 187 ал. 3 от ЗМВР е уредено работно време през нощта. Счита, че ищецът не е полагал нощен труд извън рамките на установеното за него работно време. Поради това съотношението с коефициент 1,143 се прилага само при трудови правоотношения по КТ. Счита, че регламентацията на възнагражденията по ЗМВР е изчерпателна и е недопустимо субсидиарно приложение на ЗДСл или КТ за служителите на МВР. За периода на претенцията са действали Наредба 8121з-407 от 11.08.2014г. /до 02.08.2016г./ и Наредба 8121з-776 от 29.07.2016г. и Наредба 8121з-908 от 02.08.2018г. за реда за организацията и разпределянето на работното време, неговото отчитане, за компенсирането на работата извън редовното работно време, режима за дежурство, времето за отдиш и почивките на държавните служители в МВР. И докато първата Наредба допуска преизчисляването в чл. 31 ал. 2, то за процесния период – чл. 31 ал. 3 от Наредба 8121з-776 от 29.07.2016г., изрично посочва, че часовете се отчитат само като цяло число. Доколкото нощният труд в ЗМВР е посочен като 8 часов, за разлика от нощния труд по КТ, който е 7 часа, то не е допустимо прилагането на коефициент, тъй като за 8 часа нощен към 8 часа дневен труд би се получил коефициент 1.

Настоящият съдебен състав, като съобрази предметните предели на въззивното производство, очертани в жалбата и отговора и като взе предвид събрания и приобщен по делото доказателствен материал – в съвкупност и поотделно, на основание чл. 12 и чл. 235, ал. 2 от ГПК, приема за установени следните **фактически и правни положения**:

Жалбата, инициирала настоящото въззивно произнасяне, е подадена в срок, от надлежно легитимирана страна, при наличието на правен интерес, поради което е допустима и следва да бъде разгледана по същество.

Съобразно разпоредбата на чл. 269 от ГПК в правомощията на въззивния съд е да се произнесе служебно по валидността на решението, а по отношение на допустимостта – в обжалваната му част.

Постановеното решение е издадено от надлежен съдебен състав, в рамките на предоставената му правораздавателна власт и компетентност, при спазване на законоустановената писмена форма, поради което същото е валидно. Съдебният акт е постановен при наличието на всички положителни процесуални предпоставки за възникването и надлежното упражняване на правото на иск, като липсват отрицателните такива, поради което е и допустимо в обжалваната част.

По отношение на неправилността на първоинстанционния съдебен акт, въззивният съд е

ограничен от посочените в жалбата оплаквания, като съгласно указанията, дадени в т. 1 от ТР № 1/2013 г. на ОСГТК на ВКС, служебно следи за приложението на императивни правни норми.

В конкретния случай, фактическата обстановка по делото е установена по несъмнен начин от първата инстанция и оплаквания по фактите във въззивната жалба няма, поради което същите не подлежат на самостоятелно изследване от въззивния съд.

Спорът, който е поставен за разглеждане пред настоящия съдебен състав е изцяло правен и се свежда до това дали следва субсидиарно да се прилагат правните норми на общото трудово законодателство по отношение на служителите на ГЛАВНА ДИРЕКЦИЯ „ГРАНИЧНА ПОЛИЦИЯ“ – МВР, имайки предвид обстоятелството, че учреденото между тях и МВР трудово правоотношение е нормативно регламентирано със специалните норми, обективирани в ЗМВР и приетите въз основа на него подзаконови нормативни актове.

Предявеният иск намира правното си основание в нормата на чл. 178, ал. 1, т. 3 от ЗМВР.

Ищецът е държавен служител в ГЛАВНА ДИРЕКЦИЯ „ГРАНИЧНА ПОЛИЦИЯ“ – МВР, поради което и намират приложение разпоредбите на Закона за Министерството на вътрешните работи /ЗМВР/ в редакцията от 18.07.2017 г., доколкото в този закон не е предвидено друго. Цитираният нормативен акт е специален по отношение на ЗДСл и в него е уреден статутът на държавните служители, полагащи труд по служебно правоотношение в системата на МВР arg. от чл. 142, ал. 2 от ЗМВР.

По делото няма спор, че предвид характера на заеманата длъжност през процесния период, ищецът е полагал труд през нощта /22.00 – 06.00 часа/, съгласно графици, а отработеното работно време се е изчислявало сумирано.

В действащата към момента на предявяване на исковата претенция редакция на чл. 187, ал. 1 ЗМВР е посочено, че нормалната продължителност на работното време на държавните служители в МВР е 8 часа дневно и 40 часа седмично при 5-дневна работна седмица. В ал. 3 на цитираната разпоредба се предвижда, че работното време на държавните служители се изчислява в работни дни - подневно, а за работещите на 8, 12 или 24-часови смени - сумирано за тримесечен период. От ал. 5 на същия законов текст е видно, че работата извън редовното работно време до 280 часа годишно се компенсира със: 1. допълнителен платен годишен отпуск за работата в работни дни и с възнаграждение за извънреден труд за работата в почивни и празнични дни - за служителите на ненормиран работен ден; 2. възнаграждение за извънреден труд за отработени до 70 часа на отчетен период - за служителите, работещи на смени. В ал. 9 е предвидено, че редът за организацията и разпределянето на работното време, за неговото отчитане, за компенсирането на работата на държавните служители извън редовното работно време, режимът на дежурство, времето за отдых и почивките за държавните служители се определят с Наредба на министъра на вътрешните работи.

В процесния период /от 01.08.2016г. до 30.06.2019 г./ е действала Наредба № 8121з-776 от 29.07.2016 г. за организацията и разпределянето на работното време, за неговото отчитане, за компенсирането на работата извън редовното работно време, режима на дежурство, времето за отдых и почивките на държавните служители в Министерството на вътрешните работи.

Преди процесния период е действала Наредба № 8121з-407 от 11.08.2014 г. за реда за

организацията и разпределянето на работното време, за неговото отчитане, за компенсирането на работата извън редовното работно време, режима на дежурство, времето за отдых и почивките на държавните служители в Министерството на вътрешните работи /ДВ, бр. 69 от 19.08.2014 г., отм. ДВ, бр. 40 от 02.06.2015 г., в сила от 01.04.2015 г./. Само и единствено в нея изрично е предвидено, че при сумирано отчитане на отработеното време общият брой часове положен труд между 22,00 и 6,00 ч. за отчетния период се умножава по 0,143 – чл. 31, ал. 2 от Наредбата. В следващите две Наредби изрична регламентация за преизчисляване липсва. В Наредба № 8121з-592 /обн. ДВ бр. 40 от 02.06.2015 г./ и в Наредба № 8121з-779 /обн. ДВ бр. 60 от 02.08.2016 г./ липсва изрична норма съответстваща на чл. 31, ал. 2 от Наредба № 8121з-407 за преобразуване на часовете положен нощен труд с коефициент 1.143.

Липсата на изрична норма, обаче не следва да се тълкува като законово въведена забрана за преизчисляване на положените от служителите в МВР часове нощен труд в дневен /каквато изрична забрана би била и противоконституционна/, а представлява празнота в уредбата на реда за организацията и разпределянето на работното време, за неговото отчитане, за компенсирането на работата извън редовното работно време, режима на дежурство, времето за отдых и почивките на държавните служители в Министерството на вътрешните работи. При наличие на такава непълнота в специалната уредба, касаеща служителите в МВР, съдът намира, че следва субсидиарно да се приложи общата Наредба за структурата и организацията на работната заплата /обн. ДВ бр. от 26.01.2007 г./. В чл. 9, ал. 2 от същата е предвидено при сумирано изчисляване на работното време нощните часове да се превръщат в дневни с коефициент, равен на отношението между нормалната продължителност на дневното и нощното работно време, установени за подневно отчитане на работното време за съответното работно място.

Приложение на общо основание имат нормите на чл. 9 и сл. от Наредбата за структурата и организацията на работната заплата, в която именно е определена конкретна методология за превръщането на нощните часове в дневни със съответния коефициент, и по-конкретно при сумирано изчисляване на работното време нощните часове се превръщат в дневни с коефициент, равен на отношението между нормалната продължителност на дневното и нощното работно време, установени за подневно отчитане на работното време за съответното работно място. Това виждане е застъпено и в каузалната практика на ВКС, обективизирана в Решение № 14/27.03.2011 г. по гр. д. № 405/2011 г. на IV ГО на ВКС и Решение № 103/27.07.2012 г. по гр. д. № 299/2011 г. на IV ГО на ВКС.

Също така следва да се отбележи, че нормата на чл. 9 от Наредбата урежда различни хипотези. Докато разпоредбите на ал. 1 и ал. 3 от нея визират условия за "увеличаване" на трудово възнаграждение с определен коефициент, разпоредбата на ал. 2 се отнася единствено до изчисляване на положения труд като стойност в часове при сумирано изчисляване на работно време. Това правило е общо, а не специално, поради което не може да се сподели тълкуването, че то е приложимо единствено при "трудова възнаграждение, заработено по трудови норми" и при "продължителност на нощното време, по-малка от продължителността на дневното". Не може да се сподели становището, че целта на този коефициент е да определи така възнаграждението на работника или служителя, че когато той работи 7 часа през нощта, да получава трудово възнаграждение за 8 часа, а в случая ищецът работи 8 часа през нощта, т.е. няма какво да се "приравнява". Ако такова становище бъде застъпено, то служител, който полага повече от 8 часа труд през нощта, ще бъде поставен в по-неблагоприятно правно положение, защото за него "приравняване" няма да е налице, а това би било недопустимо. Предвидената възможност в специалния закон ЗМВР нощният труд да не надвишава осем часа /а не седем, както предвижда КТ/, не може да бъде основание да бъдат поставени държавните служители, работещи в системата на МВР, в

неравносътно положение и положеният от тях през нощта труд да не се приравнява на дневен както се процедира по отношение на работниците, полагащи труд по трудови правоотношения, регулирани по КТ.

Поради изложените съображения, въззивната инстанция намира, че положеният от ищеца нощен труд следва да бъде преизчислен по горепосочените правила и превишаването на нормата следва да се заплати като извънреден труд. Исковата претенция за заплащане на извънреден труд в периода от 01.08.2016г. до 30.06.2019г., получен след преобразуване на положените часове нощен труд в дневен, се явява доказана по своето основание. Видно от приетото в съдебното дирене на първа инстанция заключение на вещото лице по назначената ССЧЕ, се установи, че Г. Ж. К. е положила извънреден труд от 214 часа, за които □ се дължи допълнително възнаграждение в размер на **1 533,27 лв. (хиляда петстотин тридесет и три лева и двадесет и седем стотинки)**. Предвид това, по делото е поискано и допуснато изменение на иска на основание чл. 214 от ГПК, като първоначално предявената претенция от 1 462,03 лв. е била увеличена до горепосочения размер. Съдът намира заключението по ССЧЕ за пълно, ясно и обосновано, като същото не е оспорено от страните. В контекста на горното следва да се приеме, че претенцията за заплащане на извънреден труд е доказана и по своя размер.

Съдът намира релевираното възражение за изтекла погасителна давност за вземането за периода от 01.08.2016г. до 13.09.2016г. за неоснователно. Действително заплащането на трудово възнаграждение е задължение, което се погасява с изтичане на тригодишна давност, съгласно нормата на чл. 111, ал. 1, буква „а“ от ЗЗД. Доколкото трудовото правоотношение на въззиваемата е такова, възникнало по ЗМВР, то следва да се вземе предвид нормата на чл. 187, ал. 3 от ЗМВР, съгласно която работното време на държавните служители се изчислява в работни дни – подневно, **а за работещите на 8-, 12- или 24-часови смени – сумирано за тримесечен период**. Тъй като Г. К. работи на 12 часови смени, то работното □ време се отчита сумарно на тримесечен период, респективно става изискуемо след изтичане на същия. Предвид това, дължимите суми за периода от 01.08.2016г. до 13.09.2016г. са станали изискуеми след края на тримесечието (31.09.2016г.), тоест на 01.10.2016г., а исковата молба е предявена на 13.09.2019г. – преди изтичане на погасителната давност.

Поради съвпадане на крайните изводи на двете съдебни инстанции, обжалваното първоинстанционно решение следва да се потвърди изцяло.

Относно съдебно-деловодните разноси:

При този изход от делото въззиваемият има право на компенсация на разноските, направени за защита във въззивното производство по неоснователна въззивна жалба, но доколкото въззиваемият не претендира да е сторил разноси, то и не следва да се присъждат такива.

Така мотивиран, СЪДЪТ

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА изцяло Решение № 3494 от 27.07.2020г., поправено с Решение № 260150/26.08.2020г., постановено по гр. д. № 14693 по описа на РС-Варна за 2019 г., ГО, 48 съдебен състав.

РЕШЕНИЕТО е окончателно и не подлежи на касационно обжалване по аргумент от чл. 280, ал. 3, т. 3, предл. последно от ГПК.

ПРЕПИС от решението да се обяви в регистъра по чл. 235, ал. 5 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____